

Äkkilähtö 2016 -harjoitusesimerkit osastoille

Äkkilähtö 2016 -valmiusharjoitukseen tarvitaan sekä suuria että pieniä osastoja. Valmius on tositilanteessakin kaikkien asia. Paras käsitys kaikkien toimijoiden merkityksestä kriisitilanteessa saadaan, kun jo suunnitteluvaiheessa otetaan mukaan kaikki osaston toimintaryhmät: esimerkiksi ensiapuryhmällä, ensihuoltoryhmällä, Vapepalla, ystävillä, osaston nuorilla, henkisen tuen vapaaehtoisilla ja monikulttuurisen ryhmän vapaaehtoisilla on kaikilla harjoituksessa oma tärkeä roolinsa.

Miksi harjoittelemme?

Pelastuslaki velvoittaa oppilaitokset laatimaan pelastussuunnitelman, jossa muun muassa ennakoidaan vaaratilanteet ja niiden vaikutukset, poistumis- ja suojautumismahdollisuudet sekä määrätään henkilöstön kouluttamisesta näitä tilanteita varten. Tähän kouluttamiseen liittyy osaltaan myös valmiusharjoitustoiminta. Koulujen puolesta valmiusharjoitustoiminta kohdistuu usein koulun sisäiseen uhkaan, mutta tässä harjoituksessa koulu toimii evakuointipaikkana ja tavoitteena on tehdä näkyväksi kouluyhteisöä voimavarana.

Mistä koostuu hyvä harjoitus?

Valmiusharjoituksen onnistumiseen vaikuttavat muun muassa nämä asiat. Mitä ne tarkoittavat omassa osastossasi?

- Harjoituksen tavoitteet ovat konkreettisia
- Harjoituksen toteutustapa on valittu tavoitteiden mukaan
- Taustaskenaario ja tilannekuvaus ovat todenmukaisia ja ajankohtaisia
- Harjoitusta johdetaan tilanteeseen sopivalla tavalla
- Harjoitukseen osallistujat edustavat monia eri ryhmiä
- Osallistujat tekevät aktiivisesti yhteistyötä
- Harjoituksen toimintaympäristö ja järjestelyt tukevat harjoituksen toteuttamista
- Harjoituksen jälkeen järjestetään purkutilaisuus, jossa harjoituksesta saatu oppi kasataan ja valmiussuunnitelmia päivitetään tarpeen mukaan

Sen lisäksi, että saamme Punaisena Ristinä harjoitella omia valmiuksiamme evakuoinnissa avustamisessa, näkyvät harjoituksessa vahvasti myös kohderyhmän eli nuorten ja heidän perheidensä tavoitteet eli kotien valmiuksien lisääminen sekä henkinen kriisinkestävyys niin yksilö- kuin yhteisötasollakin.

Harjoituksen voi nähdä kahtena toiminnallisena osana, ensin on evakuointikeskuksen perustaminen, joka suunnitellaan yhdessä paikallisten viranomaisten ja muiden valmiusjärjestöjen kanssa ja osasto pääsee harjoittelemaan toimintaa viranomaisten tukena. Toisena on nuorten, perheiden ja koulun valmiuksien lisääminen ja kehittäminen toiminnan kautta evakuointikeskuksessa.

Jokainen Punaisen Ristin osasto on erilainen. Jotta kukin osasto voisi suunnitella toimintaansa mielekkäästi ja saisi piiriltä ja keskustuimistolta tarvitsemaansa tukea, osastot on jaettu niiden toiminnan ja resurssien mukaan kolmeen eri ryhmään:

- valmiina auttamaan -osasto
- toiminnan osasto ja
- monimuotoisen toiminnan osasto.

Alla olevat harjoitusesimerkit Äkkilähtö 2016 -harjoitusta varten on tehty näille kolmelle ryhmälle kullekin erikseen. Esimerkkien tarkoitus on tarjota vinkkejä ja ideoita harjoituksen toteuttamiseen osaston omien resurssien mukaan tukien harjoituksen tavoitteita. Pohtikaa yhdessä, mihin ryhmään oma osastonne parhaiten kuuluu ja miten voitte koko osaston voimin toteuttaa harjoituksen mielekkäimmällä tavalla.

Kaikilla evakuointipaikan toimintapisteillä ja rasteilla on hyvä nostaa esiin keskustelua siitä, mikä merkitys rastin taidoilla on kriisitilanteessa, miten se lisää valmiuksia toimia ja avustaa esim. evakuointipaikan toiminnassa, jossa tositilanteessa tarvitaan aina osaavia käsiä.

VALMIINA AUTTAMAAN – OSASTO:

- Toimii Punaisen Ristin periaatteiden, arvojen ja tehtävän mukaisesti
- Pitää sääntömääräiset kokoukset ja valitsee voimassaolevat nimenkirjoittajat
- Nimeää tehtäväänsä perehtyneen kotimaan avun yhdyshenkilön
- Vastaa äkillisiin avuntarpeisiin valmiussuunnitelmansa ja voimavarojensa mukaan yhteistyössä muiden osastojen kanssa
- Sopii hälytysvalmiudesta viranomaisien kanssa ja ilmoittaa valmiutensa Vapaaehtoiseen pelastuspalveluun
- Osallistuu Nälkäpäivään
- Hankkii uusia jäseniä
- Viestii toiminnasta jäsenille ja vapaaehtoisille sekä kaikille paikkakuntalaisille
- Huolehtii yhdenvertaisista mahdollisuuksista osallistua toimintaan ja edistää moninaisuutta
- Toimii yhteistyössä lähiosastojen kanssa
- Osallistuu päätöksentekoon piirissä ja valtakunnallisesti (esim. piirin kokouksessa ja yleiskokouksessa)

Näin valmiina auttamaan -osasto voi toteuttaa Äkkilähtö 2016 – harjoituksen:

Osasto valitsee ja sopii yhteistyökoulun harjoitukseen tammi-helmikuun vaihteeseen mennessä. Alkuvuodesta 2016 osasto käy yhdessä koulun kanssa läpi koulun ja osaston valmiussuunnitelmia ja päättää harjoituksen skenaariosta eli taustatilanteesta. Näiden perusteella suunnitellaan perheiden evakuoinnissa avustaminen kouluille. Evakuoinnissa avustamisessa tulee noudattaa kunnan ohjeistusta ja siksi onkin tärkeää, että pelastusviranomaisiin ollaan yhteydessä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jonka tehtävänä on tositilanteessa johtaa evakuointia. Tähän saa tukea piiristä. **Tärkeää on saada kokonaiskäsitys siitä, mitä toimitoja ja rooleja evakuoinnissa avustaminen pitää sisällään ja päästä harjoittelemaan näitä. Resursseista riippuen evakuointiharjoituksen voi suorittaa myös karttiharjoituksena.** Osasto suunnittelee valmiusharjoituksen sisällön ja tavoitteet yhdessä koulun ja viranomaisien kanssa sekä kirjaa muistiin osallistujien roolit ja tehtävät.

Kun nuoret perheineen ovat siirtyneet koululle eli evakuointikeskukseen jatketaan evakuoitujen valmiuksien lisäämistä. Harjoituspäivän aktiviteetteina voi olla erilaisia ensiapupisteitä ja toimintarasteja, joissa pääsee harjoittelemaan valmiuksia lisääviä toimintoja. Niiden suunnittelussa kannattaa käyttää jo olemassa olevaa koulujen [Opetusmateriaalia yläkouluille](#), joka löytyy Punaisen Ristin kouluyhteistyön sivuilta. Osasto esittelee koululaisille ja perheille toimintaansa ja kuulee heidän toiveitaan toiminnan suhteen. Toiveet kirjataan ylös mahdollisen uuden toiminnan aloittamista varten. Päivän aikana voidaan myös tehdä varainhankintaa, myydä Punaisen Ristin tuotteita, rekrytoida uusia jäseniä ja kuukausilahjoittajia sekä kannustaa nuoria ja heidän vanhempiaan osallistumaan koulutuksiin ja tapahtumiin.

Esimerkkejä harjoituspäivän toiminnasta:

Päivä alkaa sillä, että perheet saavat esimerkiksi tekstiviestillä tai Wilman kautta tiedon, että kotoa pitää lähteä viiden minuutin kuluessa ja saapua koululle parhaaksi katsomallaan kuluneuvolla tai jalan. Mukaan saa ottaa yhden esineen, jonka kokee tärkeäksi päivän aikana. Jos kunnassa on käytössä virallinen hälytysjärjestelmä, kannattaa kysyä haluaako kunta testata tätä järjestelmää harjoituksessa. Koululla perheet rekisteröidään evakuoitipaikan perustamisen ohjeiden mukaisesti.

Pienryhmätoimintaa perheittäin. Perheille jaetaan infolehti Punaisen Ristin toimintaohjeista kriisitilanteesta. Lehdessä on avoimia kohtia. Koulun alueelle on piilotettu ”suunnistus-rasteja”, joissa on lisätietoa tyhjin kohtiin. Perheet suunnistavat rastilta toiselle täydentäen tietoa. Hyviä valmiita rastitehtäviä ohjeineen löytyy Rednetistä Tieto ja Taito sivuilta Punaisen Ristin viikon alta kohdasta [taitorata](#).

Mitä otin mukaani? Yhtenä tehtävä olisi hyvä virittää keskustelua siitä, mitä esineitä perheet ovat ottaneet mukaansa kotoa lähdettyään ja miksi. Samalla voi keskustella kotivarasta, mitä se tarkoittaa ja miten olisi hyvä varautua. Aiheesta löytyy materiaalia [Suomen pelastusalan keskusjärjestön sivuilta](#). Tällä toiminnalla voidaan lisätä perheiden valmiuksia varautua ja toimia erilaisissa kriisitilanteissa.

Ensiapurasteja, joissa aiheina esimerkiksi kodin pientapaturmien ensiapu ja henkinen ensiapu. Perheet saavat tilanteen (esimerkiksi syvä viiltohaava tai pyörtyminen), jossa yksi perheenjäsenistä esittää loukkaantunutta ja muu perhe toimii joko itsenäisesti tai ohjautusti niin, että ensiapua annetaan oikein. Myös koulun henkilöstöstä voi joku toimia potilasroolissa. Myös näillä rasteilla voi hyödyntää [taitoradan](#) valmiita rasteja. Lisäksi avuksi voi ottaa [ensiavun mobiiliohjeet](#). Näillä voidaan lisätä perheen valmiuksia ensiavusta ja löytää nopeasti ohjeita ensiavusta kriisitilanteesta.

Nuorten turvatalojen chattiin tutustuminen. Tehtävärastilla kerrotaan nuorten turvatalojen chatistä. Nuorten on mahdollista kirjautua chattiin omalla nimimerkillä ja kertoa, mitä päivään kuuluu. Nuorille kerrotaan, että chatti on auki myös harjoituksen jälkeen illalla klo X-X, jolloin voi käydä juttelemassa päivän kulusta ja kuulumisista. Tällä rastilla voidaan esitellä myös esimerkiksi [Riskien keskellä](#) – mobiilisovellusta ja Punaisen Ristin nuorten blogia [Henry goes live](#). Tieto Nuorten turvatalojen olemassa olost ja chatistä lisäävät nuoren henkistä kriisinkestävyyttä. Mahdollisuus osallistua illalla keskustelemaan menneestä harjoituksesta madaltavat nuoren kynnystä osallistua chattiin myös myöhemmin.

Ensiapuohjeet kännykkään. Yksi tehtäväraasti voi olla opastaa lataamaan [Ensiapuohjeet älypuhelimien](#) ja sitä kautta ottaa jokin toimintaesimerkki tai tehdä ”täydennä puuttuvat kohdat” – kyselykaavake, jolloin vastaukset voi hakea mobiilisovelluksesta.

One life -nettipelit. Rastitehtävinä voivat toimia myös [One life](#) – nettipelit. Niiden jälkeen on hyvä varata aikaa keskusteluun ja pohdintaan. Keskustelua voidaan käydä yhdessä nuorten ja perheiden kanssa. One life – pelien tavoitteena on saada nuoret miettimään omia valmiuksiaan toimia onnettomuustilanteissa sekä niiden ennaltaehkäisyä.

Päivästä viestiminen. Nuoret kuvaavat tapahtumia päivän aikana puhelimillaan. Yhdessä koulun kanssa sovittujen sosiaalisen median käytön sääntöjen mukaan nuoret julkaisevat kuvia ja kommentteja verkossa (tästä lisäohjeita RedNetissä myöhemmin). Tämä on myös hyvä hetki koulujen puolelta ottaa puheeksi somen käytön säännöt ja fikset toimintamallit. Tämä voi olla yksi toimintarasti koulun puolelta. Viestinnän tavoitteena on jakaa nuorten ja perheiden kokemuksia päivästä sekä antaa nuorille ja vanhemmille tietoa digitaalisen median käytöstä ja säännöistä.

Rastipisteitä voi laittaa eri luokkiin tai tehdä ulos ns. suunnistusrasteja, jolloin koko porukka ei ole samassa paikassa samaan aikaan, vaan saadaan jaettua pienempiin ryhmiin. Ryhmät voivat liikkua esim. luokkakunnittain, jolloin myös vanhemmat näkevät oman nuorensa luokan muiden nuorten vanhempia. Jokaisella rastilla tulee olla oma vetäjä ja tässä on hyvä hyödyntää myös koulun henkilökuntaa. Myös vanhempainyhdistys voi olla mukana jo harjoituspäivän suunnitteluvaiheessa. Päivä on aktiivinen, nuoria ja perheitä osallistava.

TOIMINNAN OSASTO:

Edellisten lisäksi:

- Vapaaehtoistoimintaa jollakin järjestön tehtäväalueella, esimerkiksi ensiapuryhmä, ystävätoiminta, terveyden edistäminen, verenluovutustilaisuuksien järjestämisessä avustaminen tai nuorten toiminta
- Aktiivinen rekrytointi uusien vapaaehtoisten saamiseksi eri tehtäviin

Osasto valitsee ja sopii yhteistyökoulun harjoitukseen tammi-helmikuun vaihteeseen mennessä. Alkuvuodesta 2016 osasto käy yhdessä koulun kanssa läpi koulun ja osaston valmiussuunnitelmia ja päättää harjoituksen skenaariosta eli taustatilanteesta. Näiden perusteella suunnitellaan perheiden evakuoinnissa avustaminen kouluille. Evakuoinnissa avustamisessa tulee noudattaa kunnan ohjeistusta ja siksi onkin tärkeää, että pelastusviranomaisiin ollaan yhteydessä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jonka tehtävänä on tositilanteessa johtaa evakuointia. Tähän saa tukea piiristä. **Tärkeää on saada kokonaiskäsitys siitä, mitä toimintoja ja rooleja evakuoinnissa avustaminen pitää sisällään ja päästä harjoittelemaan näitä.** Osasto suunnittelee valmiusharjoituksen sisällön ja tavoitteet yhdessä koulun ja viranomaisten kanssa sekä kirjaa muistiin osallistujien roolit ja tehtävät.

Harjoituspäivänä toteutetaan suunniteltu harjoitus, johon koululaiset osallistuvat perheineen. Vapepa on mukana perustamassa koululle johtokeskusta ja osaston vapaaehtoiset järjestävät osallistujille toimintapisteitä, joissa voidaan harjoitella ensiapua, henkistä ensiapua ja evakuointivalmiuksia sekä kerrotaan oman osaston toiminnasta ja viranomaisyhteistyöstä. Näiden toimintapisteiden tarkoituksena on toiminnan kautta lisätä nuorten ja perheiden valmiuksia toimia kriisitilanteissa.

Myös osallistuvat viranomaiset sekä muut mukana olevat järjestöt voivat esitellä toimintaansa. Osasto kertoo koululaisille ja perheille toiminnastaan ja kuulee heidän toiveitaan ja ideoitaan toiminnan suhteen. Toiveet kirjataan muistiin mahdollisen uuden toiminnan aloittamista varten. Toimintarastien suunnittelussa kannattaa käyttää jo olemassa olevaa [Opetusmateriaalia yläkouluille](#), joka löytyy Punaisen Ristin kouluyhteistyön sivuilta.

Päivän aikana voidaan myös tehdä varainhankintaa, myydä Punaisen Ristin tuotteita, rekrytoida uusia jäseniä ja kuukausilahjoittajia sekä kannustaa nuoria ja heidän vanhempiaan osallistumaan koulutuksiin ja tapahtumiin.

Esimerkkejä harjoituspäivän toiminnasta:

Päivä alkaa sillä, että perheet saavat esimerkiksi tekstiviestillä tai Wilman kautta tiedon, että kotoa pitää lähteä viiden minuutin kuluessa ja saapua koululle parhaaksi katsomallaan kuluneuvolla tai jalan. Mukaan saa ottaa yhden esineen, jonka kokee tärkeäksi päivän aikana. Jos kunnassa on käytössä virallinen hälytysjärjestelmä, kannattaa kysyä haluaako kunta testata tätä järjestelmää harjoituksessa. Koululla perheet rekisteröidään evakuointipaikan perustamisen ohjeiden mukaisesti.

Pienryhmätoimintaa perheittäin. Perheille jaetaan infolehti Punaisen Ristin toimintaohjeista kriisitilanteesta. Lehdessä on avoimia kohtia. Koulun alueelle on piilotettu ”suunnistus-rasteja”, joissa on lisätietoa tyhjin kohtiin. Perheet suunnistavat rastilta toiselle täydentäen tietoa. Hyviä valmiita rastitehtäviä ohjeineen löytyy Rednetistä Tieto ja Taito sivuilta Punaisen Ristin viikon alta kohdasta [taitorata](#). Rastit voivat olla toiminnallisia: niillä voi olla esimerkiksi maskeerattuja potilaita, roolipelejä, leikkejä tai näytelmiä.

Mitä otin mukaani? Yhtenä tehtävä olisi hyvä virittää keskustelua siitä, mitä esineitä perheet ovat ottaneet mukaansa kotoa lähdettyään ja miksi. Samalla voi keskustella kotivarasista, mitä se tarkoittaa ja miten olisi hyvä varautua. Aiheesta löytyy materiaalia [Suomen pelastusalan keskusjärjestön sivuilta](#). Tällä toiminnalla voidaan lisätä perheiden valmiuksia varautua ja toimia erilaisissa kriisitilanteissa.

Ensiapurasteja, joissa aiheina esimerkiksi kodin pientapaturmien ensiapu ja henkinen ensiapu. Perheet saavat tilanteen (esimerkiksi syvä viiltohaava, pyörtäminen tai palovamma), jossa yksi perheenjäsenistä esittää loukkaantunutta ja muu perhe toimii joko itsenäisesti tai ohjatusti niin, että ensiapua annetaan oikein. Myös koulun henkilöstöstä voi joku toimia potilasroolissa.

Nuorten turvatalojen chattiin tutustuminen. Tehtävarastilla kerrotaan nuorten turvatalojen chatistä. Nuorten on mahdollista kirjautua chattiin omalla nimimerkillä ja kertoa, mitä päivään kuuluu. Nuorille kerrotaan, että chati on auki myös harjoituksen jälkeen illalla klo X-X, jolloin voi käydä juttelemassa päivän kulusta ja kuulumisista. Tällä rastilla voidaan esitellä myös esimerkiksi [Riskien keskellä](#) - mobiilisovellusta ja Punaisen Ristin nuorten blogia [Henry goes live](#). Tieto Nuorten turvatalojen olemassa olosta ja chatistä lisäävät nuoren henkistä kriisinkestävyyttä. Mahdollisuus osallistua illalla keskustelemaan menneestä harjoituksesta madaltavat nuoren kynnystä osallistua chattiin myös myöhemmin.

Ensiapuohjeet kännykkään. Yksi tehtävarasti voi olla opastaa lataamaan [Ensiapuohjeet älypuhelimien](#) ja sitä kautta ottaa jokin toimintaesimerkki tai tehdä ”täydennä puuttuvat kohdat” – kyselykaavake, jolloin vastaukset voi hakea mobiilisovelluksesta.

One life -nettipelit. Rastitehtävinä voivat toimia myös [One life](#) – nettipelit. Niiden jälkeen on hyvä varata aikaa keskusteluun ja pohdintaan. Keskustelua voidaan käydä yhdessä nuorten ja perheiden kanssa. One life – pelien tavoitteena on saada nuoret miettimään omia valmiuksiaan toimia onnettomuustilanteissa sekä niiden ennaltaehkäisyä.

Päivästä viestiminen. Nuoret kuvaavat tapahtumia päivän aikana puhelimillaan. Yhdessä koulun kanssa sovittujen sosiaalisen median käytön sääntöjen mukaan nuoret julkaisevat kuvia ja kommentteja verkossa (tästä lisäohjeita RedNetissä myöhemmin). Tämä on myös hyvä hetki koulujen puolelta ottaa puheeksi somen käytön säännöt ja fiksut toimintamallit. Tämä voi olla yksi toimintarasti koulun puolelta. Tähän voi pyytää esim. paikallisen MLL mukaan puhumaan.

Rastipisteitä voi laittaa eri luokkiin tai tehdä ulos ns. suunnistusrasteja, jolloin koko porukka ei ole samassa paikassa samaan aikaan, vaan saadaan jaettua pienempiin ryhmiin. Ryhmät voivat liikkua esim. luokkakunnittain, jolloin myös vanhemmat näkevät oman nuorensa luokan muiden nuorten vanhempia. Jokaisella rastilla tulee olla oma vetäjä ja tässä on hyvä hyödyntää myös koulun henkilökuntaa. Myös vanhempainyhdistys voi olla mukana jo harjoituspäivän suunnitteluvaiheessa. Päivä on aktiivinen, nuoria ja perheitä osallistava.

MONIMUOTOISEN TOIMINNAN OSASTO:

Monimuotoisen toiminnan osastolla on edellisten lisäksi:

- Runsasta vapaaehtoistoimintaa järjestön eri tehtäväalueilla
- Nimetyt avainhenkilöt osaston kaikilla toiminta-alueilla
- Monimuotoinen hälytysyksikkö, jossa on ensiavun, ensihuollon ja henkisen tuen osajia. He osaavat auttaa äkillisissä tilanteissa viranomaisten tukena
- Paikallista toimintaa Punaisen Ristin valtakunnallisissa kampanjoissa ja paikallisissa tempauksissa
- Paikallisten tarpeiden aktiivista selvittämistä ja etsimistä
- Yhteistyötä viranomaisten ja muiden järjestöjen kanssa
- Aktiivista varainhankintaa
- Tila, jossa toimia

Osasto valitsee ja sopii yhteistyökoulun harjoitukseen tammi-helmikuun vaihteeseen mennessä. Alkuvuodesta 2016 osasto suunnittelee yhdessä koulun kanssa mahdollisen skenaarion eli taustatilanteen ja käy sen läpi yhdessä koulun ja osallistuvien viranomaistahojen kanssa. Näiden perusteella suunnitellaan perheiden evakuointi kouluille. Evakuoinnissa tulee noudattaa kunnan ohjeistusta ja siksi onkin tärkeää, että pelastusviranomaisiin ollaan yhteydessä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tähän saa tukea piiristä. **Tärkeää on saada kokonaiskäsitys siitä, mitä toimintoja ja rooleja evakuointi ja evakuointipaikan perustaminen pitää sisällään ja päästä harjoittelemaan näitä.** Osasto suunnittelee valmiusharjoituksen sisällön ja tavoitteet yhdessä koulun ja viranomaistahojen kanssa sekä kirjaa roolit ja tehtävät.

Vapepa on mukana perustamassa koululle johtokeskusta ja osaston vapaaehtoiset järjestävät osallistujille toimintapisteitä, joissa voidaan harjoitella ensiapua, henkistä ensiapua ja evakuointivalmiuksia sekä kerrotaan oman osaston toiminnasta ja viranomaisyhteistyöstä. Myös osallistuvat viranomaiset sekä muut mukana olevat järjestöt voivat esitellä toimintaansa.

Osasto kertoo koululaisille ja perheille toiminnastaan ja kuulee heidän toiveitaan ja ideoitaan toiminnan suhteen. Toiveet kirjataan muistiin mahdollisen uuden toiminnan aloittamista varten. Toimintarastien suunnittelussa kannattaa käyttää jo olemassa olevaa [Opetusmateriaalia yläkouluille](#), joka löytyy Punaisen Ristin kouluyhteistyön sivuilta. Tarkoitus on aktivoida kaikki osaston toimintaryhmät mukaan harjoitukseen.

Päivän aikana voidaan myös tehdä varainhankintaa, myydä Punaisen Ristin tuotteita, rekrytoida uusia jäseniä ja kuukausilahjoittajia sekä kannustaa nuoria ja heidän vanhempiaan osallistumaan koulutuksiin ja tapahtumiin.

Esimerkkejä harjoituspäivän toiminnasta:

Päivä alkaa sillä, että perheet saavat esimerkiksi tekstiviestillä tai Wilman kautta tiedon, että kotoa pitää lähteä viiden minuutin kuluessa ja saapua koululle parhaaksi katsomallaan kuluneuvolla tai jalan. Mukaan saa ottaa yhden esineen, jonka kokee tärkeäksi päivän aikana. Jos kunnassa on käytössä virallinen hälytysjärjestelmä, kannattaa kysyä haluaako kunta testata tätä järjestelmää harjoituksessa. Koululla perheet rekisteröidään evakuointipaikan perustamisen ohjeiden mukaisesti.

Toimintarastit voivat muodostaa jatkumon siten, että ensimmäisestä toimintarastista alkaen seuraava rasti täydentää edellistä. Toimintakokonaisuuksia voi olla useampia eri teemoilla (esim. ensiapu, kotivara, henkinen ensiapu jne.), jolloin isompaa ryhmää saa jaettua pienempiin osiin välttämällä liian suurta ruuhkaa. Lisäksi nuoria ja perheitä voi ottaa mukaan pyörittämään evakuointikeskusta, aivan kuten tositilanteessakin tehtäisiin, jolloin tarvitaan apua keittiöllä, ruokalassa, majoituspaikkojen laittamisessa ja niin edespäin. Halutessanne

voitte pystyttää myös teltoja rasteihin tai tehdä malliteltan hätämajoituksesta. Jos piirillä ei ole omia teltoja, tulee ne tilata ajoissa Kalkusta.

Mitä otin mukaani? Yhtenä tehtävä olisi hyvä virittää keskustelua siitä, mitä esineitä perheet ovat ottaneet mukaansa kotoa lähdettyään ja miksi. Samalla voi keskustella kotivarasta, mitä se tarkoittaa ja miten olisi hyvä varautua. Aiheesta löytyy materiaalia [Suomen pelastusalan keskusjärjestön sivuilta](#). Tällä toiminnalla voidaan lisätä perheiden valmiuksia varautua ja toimia erilaisissa kriisitilanteissa.

Pienryhmätoimintaa perheittäin. Perheille jaetaan infolehti Punaisen Ristin toimintaohjeista kriisitilanteesta. Lehdessä on avoimia kohtia. Koulun alueelle on piilotettu ”suunnistus-rasteja”, joissa on lisätietoa tyhjin kohtiin. Perheet suunnistavat rastilta toiselle täydentäen tietoa. Rastit voivat olla toiminnallisia: niillä voi olla esimerkiksi maskeerattuja potilaita, roolipelejä, leikkejä tai näytelmiä.

Ensiapurasteja, joissa aiheina esimerkiksi kodin pientapaturmien ensiapu ja henkinen ensiapu. Perheet saavat tilanteen (esimerkiksi syvä viiltohaava, pyörtyminen tai palovamma), jossa yksi perheenjäsenistä esittää loukkaantunutta ja muu perhe toimii joko itsenäisesti tai ohjatusti niin, että ensiapua annetaan oikein. Myös koulun henkilöstöstä voi joku toimia potilasroolissa.

Nuorten turvatalojen chattiin tutustuminen. Tehtävärastilla kerrotaan nuorten turvatalojen chatistä. Nuorten on mahdollista kirjautua chattiin omalla nimimerkillä ja kertoa, mitä päivään kuuluu. Nuorille kerrotaan, että chatti on auki myös harjoituksen jälkeen illalla klo X-X, jolloin voi käydä juttelemassa päivän kulusta ja kuulumisista. Tällä rastilla voidaan esitellä myös esimerkiksi [Riskien keskellä](#) - mobiilisovellusta ja Punaisen Ristin nuorten blogia [Henry goes live](#). Tieto Nuorten turvatalojen olemassa olostä ja chatistä lisäävät nuoren henkistä kriisinkestävyyttä. Mahdollisuus osallistua illalla keskustelemaan menneestä harjoituksesta madaltavat nuoren kynnystä osallistua chattiin myös myöhemmin.

One life – nettipelit. Rastitehtävinä voivat toimia myös [One life](#) – nettipelit. Niiden jälkeen on hyvä varata aikaa keskusteluun ja pohdintaan. Keskustelua voidaan käydä yhdessä nuorten ja perheiden kanssa. One life – pelien tavoitteena on saada nuoret miettimään omia valmiuksiaan toimia onnettomuustilanteissa sekä niiden ennaltaehkäisyä.

Päivästä viestiminen. Nuoret kuvaavat tapahtumia päivän aikana puhelimillaan. Yhdessä koulun kanssa sovittujen sosiaalisen median käytön sääntöjen mukaan nuoret julkaisevat kuvia ja kommentteja verkossa (tästä lisäohjeita RedNetissä myöhemmin). Tämä on myös hyvä hetki koulujen puolelta ottaa puheeksi somen käytön säännöt ja fikset toimintamallit. Tämä voi olla yksi toimintarasti koulun puolelta. Päivä on aktiivinen, nuoria ja perheitä osallistava.

VIELÄ OSASTOLLESI POHDITTAVAKSI:

- Buffetin järjestäminen päivän ajaksi: Punainen Risti? Vanhempainyhdistys?
- Punaisen Ristin tuotteiden myyntiä? Jos rasteilla käsitellään esim. ensiapulaukun sisältöä ja tarvetta kotivaranäkökulmasta, olisi hyvä olla näitä myös myynnissä.
- Koulujen kanssa on hyvä ajoissa sopia miten ruokailu järjestetään. Koska päivä on nuorille virallinen koulupäivä, saavat he yleensä koululta ruoan, mutta miten toimitaan vanhempien/perheiden suhteen? Buffetti? Omat eväät?

- Koulun kanssa on hyvä keskustella päivän aikana otettujen valokuvien ja videoiden käyttöoikeuksista ja pyydettyä tarvittavat luvat. Näistä tulossa vielä RedNettiin tietoa myöhemmin.

Lisätietoja harjoituksesta saat Rednetistä, omasta piiristäsi tai projektipäällikkö Petra Alijärveltä:
petra.alijarvi@punainenristi.fi tai p. 020 701 2176.